

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Rajavartiolaitoksen esikunta
PL 3
00131 Helsinki

Y-tunnus 0246003-5

Puhdistettavan alueen sijainti

Osoite:
Saunaharju, Anterin tukikohta, 99600 Sodankylä

Kiinteistö:
758-891-1-1

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta on tullut vireille Lapin ELY-keskukselle 6.6.2025. Ilmoituksen liitteenä olevaa Natura-arviointia on täydennetty 4.11.2025.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

Ilmoituksen kohteena olevalle kiinteistölle ei ole annettu aiemmin ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaista päätöstä pilaantuneen maaperän puhdistamiseksi.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Anterin rajavartiotukikohta on perustettu ja rakennettu 1950-luvulla. Vartiorakennuksen lisäksi kohteessa on huoltorakennus, rivitalo ja aggregaattivarasto. Tukikohta lakkautettiin 1.2.1991, minkä jälkeen se on toiminut Lapin Rajavartioston partiomajana. Tukikohdan rakennukset ovat olleet puulämmitteisiä vuoteen 1989 saakka, jolloin kiinteistö liitettiin valtakunnan sähköverkkoon ja lämmitysmuodoksi tuli sähkölämmitys ja vesikiertopatterit. Kohteen käyttösähköntuotto on tapahtunut 1960-luvulta alkaen aggregaatilla. Sähköverkkoon liittymisen jälkeen aggregaatti on toiminut varavoimalähteenä.

Tukikohdan alueella on rakennusten lisäksi käytöstä poistuneet pistoolirata ja kiväärirata. Lisäksi alueella on useita epävirallisia jätealueita.

Alueen ja lähiympäristön kaavoitus, muinaisjäännökset, nykyinen ja tuleva maankäyttö

Alue on osoitettu Pohjois-Lapin maakuntakaavassa luonnonsuojelualueelle merkinällä SL (4268). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita. Tuulomajoen vesistö on osoitettu arvokas vesistö – merkinällä (av 6582). Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti uhanalaisen eliölajiston, luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja kalastuksen kannalta erityisen arvokkaita virtavesistöjä. Vesistöalueen ympäristön suunnittelussa ja käytössä on huolehdittava, ettei vesistöjentilaan vaikuttavissa toimenpiteissä vesistön erityisiä luonnon- ja kalastusarvoja heikennetä. Tuulomanjoen vesistöistä on av -merkinällä osoitettu Kolmosjoki, Lutto, Suomujoki, Kulasjoki, Muorravaarakanjoki. Anterinjoki on osoitettu kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittäväksi reitiksi merkinällä ur/k 9303.

Kohde sijaitsee kansallispuiston alueella. Metsäkeskuksen tietokannan karttatarkastelun perusteella kohdealueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse metsälain (1093/1996) 10 §:ssä erityisen tärkeitä elinympäristökuvioita. Kansallispuiston alueella sijaitsevia autiotupia ja porokämppeä lukuun ottamatta alueella ei ole muuta asutusta. Lapin paliskunnan porokämppeä sijaitsee n. 150 m tukikohta-alueen länsipuolella ja lähin autiotupa n. 5 km tukikohta-alueelta kaakkoon. Raja-Joosepin rajanylityspaikka sijaitsee n. 25 km tukikohdasta pohjoiseen. Rajavyöhyke sijaitsee n. 600 m ja rajalinja n. 2 km tukikohdasta itään.

Museoviraston tietokannan karttatarkastelun perusteella kohteessa sijaitsee kiinteä muinaisjäänös (Anterin rajavartioasema 1000000518), jossa on kaksi pyyntikuoppaa. Toinen pyyntikuopista sijaitsee rajavartiolaitoksen läntisimmästä rakennuksesta noin 20 m luoteeseen ja toinen aseman pohjoispuolella sijaitsevasta lammesta laskevan puron länsipuolella. Pyyntikuopat on merkitty kesäkuussa 2025 maastoon. Lisäksi Anterin tukikohdasta länteen noin 1,5 km sijaitsee kiinteä muinaismuisto (Hirvasoja 1000014018), jossa sijaitsee yhdeksän pyyntikuoppaa. Arkeologisen tarkastuksen yhteydessä Saunaharjun pohjoisosassa löytyi myös uusi, aiemmin kartoittamaton muinaisjäänös, esihistoriallinen tulisija. (Saunaharju pohjoinen 1000092601).

Nykyisin tukikohta toimii Lapin Rajavartioston partiomajana. Tukikohta-alueelle tulee pohjoisesta maastoura, joka on kuljettavissa sulan maan aikaan mönkijällä ja talvisin moottorikelkalla. Maastouran vartta seurailee tukikohdalle vedetty sähkölinja. Tukikohta-alueen maastossa risteilee useita vakiintuneita maastouria.

Alueella on kaksi jätevesien imeytyskenttää, joista eteläisempi on poistettu käytöstä. Alueella sijaitsee kaksi talousvesikaivoa, joista läntisin on edelleen käytössä. Alueella sijaitsevat kaivot on tehty betonirenkaista, talousvesikaivojen eristeenä on käytetty styroxia, viemäriputket ovat muovisia. Talousvesikaivoille on vedetty sähkökaapelit putkilinjojen yhteyteen.

Osa rakennuksista puretaan, talousvesikaivo, sekä jätevesien käsittelykenttä tullaan säilyttämään ja niiden vahingoittumista kunnostustöiden yhteydessä on vältettävä.

Tukikohdan alue säilyy osana kansallispuistoa ja on satunnaisessa retkeily- ja virkistyskäytössä. Kansallispuisto on poronhoitoaluetta.

Alueen maaperä-, pohja- ja pintavesitiedot

Rakentamattomalla alueella metsämaan kunttakerroksen alapuoleinen perusmaa on tutkimusten aikana tehtyjen havaintojen perusteella ja GTK:n Maankamara-paikkatietopalvelun perusteella hiekkaa. Tukikohdan rakennukset sijaitsevat noin tasolla +226 ja Anterinjoki +216 (N2000).

Lähin pintavesistö Anterijoki sijaitsee kohteen välittömässä läheisyydessä noin 50 m etäisyydellä lähimmästä rakennuksesta. Anterijoki luokituu tyypiltään kategoriaan keskisuuriin kangasmaiden jokiin. Anterijoki luokiteltu ekologiselta tilaltaan erinomaiseksi.

Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai sellaisen välittömässä läheisyydessä. Pohjavesitutkimuksia ei tässä tutkimusvaiheessa tehty.

Lähin luokiteltu muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue, Lutto (ID 12758130) sijaitsee noin 25 km tukikohdan pohjoispuolella. Maanpinnan muotojen, sekä vesistöjen perusteella pohjavesi virtaa tukikohta-alueella kohti etelää ja Anterinjokea. Hiekkasten maakerrosten takia pohjaveden pinnankorkeus todennäköisesti noudattelee Anterinjoen pinnankorkeuksia. Pohjaveden pinnankorkeus on rakennusten kohdalla arviolta noin 5–7 m syvyydessä.

Kiinteistöllä on oma kaivo, joen rannalla rakennuksista lounaaseen. Kaivon sijainti on tukikohta-alueesta ylävirtaan. Kaivo on satunnaisessa talousvesikäytössä, pohjaveden pinnan korkeudesta tai pohjaveden virtaussuunnista ei ole tarkempaa tietoa.

Alueen luontotyytit ja eliölajit

Koska kohde sijaitsee Natura 2000-alueella, tuli hankkeeseen laatia Natura-arviointi, jossa arvioitiin alueelle suunniteltujen puhdistus- ja kuljetustoimenpiteiden vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteina oleviin lajeihin ja luontotyyppeihin. Tarkempi kuvaus ja selvitys kansallispuistoalueen luontotyypeistä, suojeluperusteista ja herkistä eliölajeista on esitetty hankkeelle erikseen laaditussa Natura-arvioinnissa.

Haitta-aineita ja jätteitä koskevat tiedot

Alueella tehtyt maaperä-, pohja- ja pintavesitutkimukset, jätealueiden määrä

Koska kohde sijaitsee kansallispuistossa, käytetään maaperän pilaantuneisuuden viitearvovertailussa alempaa ohjearvoa. Tukikohta-alueella on tehty haitta-ainetutkimuksia kolmena eri ajankohtana:

- **Anterin entinen rajavartioasema, maaperä- ja rakennusmateriaalitutkimus, Ramboll Finland Oy, 2017.**

Vuoden 2017 maaperä- ja rakennusmateriaalitutkimuksessa havaittiin VNa 214/2007 mukaisen kynnysarvon ylittävät pitoisuudet kadmiumia ja lyijyä sekä ylemmän ohjearvon ylittävä sinkkipitoisuus jätteen alueen (kohde 1) pintamaakerroksessa (0,05–0,30 m). Kenttämittausten (PetroFlag) perusteella kohonneita öljyhiilivetypitoisuuksia (1900–2200 mg/kg) havaittiin vanhan aggregaattirakennuksen alueella.

- **Anterin tukikohta, lisätutkimus, Ramboll Finland Oy, 2024.**

Jätealueella 1 havaittiin sinkkiä 290 mg/kg ja *polttopaikalla* lyijyä 220 mg/kg. Viitearvovertailussa havaitut pitoisuudet ylittävät VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon sinkille (250 mg/kg) ja lyijylle (200 mg/kg).

Huoltohallin päädyssä rakennuksen öljylämmityksen täyttöyhteiden alla havaittiin kohonneita öljyhiilivetytypitoisuuksia (5000 mg/kg, raskaat jakeet >C21-C40). Kohonneita öljyhiilivetyjä havaittiin myös aggregaatti rakennuksen välittämättömässä läheisyydessä (RF6) (3000 mg/kg, keskiraskaat jakeet >C10-C21). Viitearvovertailussa molemmat tulokset ylittävät VNa 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvon öljyhiilivedyille. Aggregaatti rakennuksen läheisyydestä otetusta näytteestä (RF6) tehdyn öljyhiilivetyjen fraktiointianalyysitulosten perusteella havaittu öljyhiilivetytypitoisuus koostuu pääsääntöisesti alifaattisista jakeista C12-C21.

Pistooliradalla 1 havaittu antimonipitoisuus (49 mg/kg) ylittää VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon antimonille (10 mg/kg) ja lyijypitoisuus (1800 mg/kg) ylittää VNa 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvon lyijylle (750 mg/kg).

Kivääriradan maalialueella havaittiin lyijypitoisuus (200 mg/kg), joka on VNa 214/2007 mukaisen kynnysarvon (200 mg/kg) tasolla.

Jätealueella 2 havaittiin kohonneita pitoisuuksia antimonin (40 mg/kg), kuparin (220 mg/kg) ja sinkin (400 mg/kg) osalta. Viitearvovertailussa antimonipitoisuus ylittää VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon. Kuparin ja sinkin osalta ylittävät VNa 214/2007 mukaiset ylemmät ohjearvot.

Kaatopaikkakelpoisuustutkimustulosten ja VNa 331/2013 ja 1030/2021 mukaisten kaatopaikkakelpoisuuskriteerien perusteella kohteen maaperän puhdistustoimien yhteydessä poistettava maa-aines soveltuu tutkimuspisteiden Jätealue 1, Polttopaikka ja Jätealue 2 alueilta sijoitettavaksi vaarattoman jätteen kaatopaikalle. Tutkimuspisteen Pistoolirata 1 alueelta poistettava maa-aines on toimitettava vaarallisen jätteen kaatopaikalle.

Kohteessa on VNa 214/2007 mukaisen viitearvovertailun perusteella maaperän puhdistustarve alemman ohjearvon ylittävien metallipitoisuuksien osalta Jätealue 1 (35 m²), Polttopaikka (50 m²), Pistoolirata 1 (6 m²) ja Jätealue 2 (225 m²) tutkimuspisteiden alueilla pääsääntöisesti pintamaakerroksessa. Öljyhiilivetytypitoisuuksien osalta maaperän puhdistustarve on huoltohallin päädyssä ja aggregaattirakennuksen alueilla.

Kohonneita metallipitoisuuksia on todettu hajallaan olevilla jätealueilla. Jäljempänä on esitetty taulukossa metallipitoisten maiden arvioidut massamäärät m³, VNa 214/2007 mukaisten kynnysarvojen ylittävät pitoisuudet, sekä metallien laskennalliset kokonaismäärät maaperässä. Metallien kokonaismäärät on laskettu sillä oletuksella, että kohonneet metallipitoisuudet rajautuvat maan pintakerroksessa olevaan jätteeseen

maahan. Jätealueille ei ole tehty syvyys-suuntaista rajausta. Tarkempi syvyys-suuntainen arviointi toteutetaan kunnostuksen yhteydessä.

Kohonneita öljyhiilivety-pitoisuuksia todettiin huoltorakennuksen pohjoispäädyssä olevan lämmityskattilan täyttöyhteyden alapuolelta, sekä vanhan aggregaattirakennuksen itäpäädyssä. Alla esitetyssä taulukossa on esitetty todettujen öljyhiilivetyjen VNa 214/2007 mukaisten kynnysarvopitoisuuksien ylittävien maiden massamäärät, sekä laskennalliset kokonaismäärät. Koska maaperän öljyhiilivety-pitoisuudet johtuvat todennäköisesti tankkauksen yhteydessä tapahtuneesta polttoaineen läikkymisestä, on öljyhiilivetyjä sisältävien massojen määrä ja öljyhiilivetyjen kokonaismäärä maaperässä on laskettu sillä oletuksella, että todetut pitoisuudet ulottuvat vain maan pintakerrokseen (1 m). Öljyhiilivetyjä sisältävien näytteiden alapuoleisesta pohjamaasta ei ole varmistettu puhtaita näytteitä.

Taulukko haitta-ainepitoisten maiden kokonaismääristä

Alue	Pinta-ala, m ²	Syvyys, m	Tilavuus, m ³	Todetut haitta-aineet >kynnysarvon	Laskennallinen kokonaismäärä
Jätealue 1	35	0,25	8,75	>AOA Zn 290 mg/kg	Sinkkiä n. 6 kg
Polttopaikka	50	0,2	10	>AOA Pb 220 mg/kg	Lyijyä n. 5 kg
Pistoolirata	6	0,2	1,2	>AOA Sb 49 mg/kg >YOA Pb 1800 mg/kg	Antimonia n. 0,13 kg, Lyijyä n. 5 kg
Jätealue 2	225	0,25	45	>AOA Sb 40 mg/kg >YOA Cu 220 mg/kg >YOA Zn 400 mg/kg	Antimonia n. 5 kg, Kuparia n. 28 kg, Sinkkiä n. 50 kg
Kivääriradan maalialue	20	0,1	0,2	>KA Pb 200 mg/kg	Lyijyä n. 0,1 kg
Huoltorakennuksen pääty	2	1	2	>YOA >C21-C40 5000 mg/kg	Öljyhiilivedyt >C21-C40 n. 23 kg
Aggregaattirakennus	10	1	10	>YOA >C10-C21 3000 mg/kg	Öljyhiilivedyt >C10-C21 n. 68 kg
Jätealue 2	225	0,5	112,5	>KA >C10-C40 530 mg/kg	Öljyhiilivedyt >C10-C40 n. 134 kg

• Anterin tukikohta, vesinäytteenotto, Ramboll Finland Oy, 2025

Anterinjoen tutkimuspisteissä Anterinjoki_1 ja Anterinjoki_2 vedenlaatu vastasi toisiaan vedenlaadun perusanalyysien sekä tutkittujen haitta-aineiden (haitalliset metallit ja öljyhiilivedyt) osalta. Metallien (Sb, As, Hg, Cd, Co, Cr, Cu, Pb, Ni, Zn, V) kokonais- ja liukoiset pitoisuudet alittivat laboratorion määritysrajat molemmissa tutkimuspisteissä lukuun ottamatta nikkelin alhaista pitoisuutta (0,25–0,28 µg/l). Nikkelin todettu alhainen pitoisuus alittaa VNa 1022/2006 mukaisen sisämaan pintavesien ympäristölaatunormin (AA-EQS, 4 µg/l). Öljyhiilivetyjen C10-C40 pitoisuudet alittivat laboratorion määritysrajan (0,02 mg/l) molemmissa Anterinjoen tutkimuspisteissä.

Lammen vesinäytteessä vedenlaadun perusanalyysien osalta todetut pitoisuustasot ovat hieman korkeampia kuin Anterinjoen tutkimuspisteissä todetut alhaiset pitoisuudet. Lammen vesinäytteessä todettiin alhaisia pitoisuuksia kobolttia (0,26 µg/l), kromia (0,94 µg/l), kuparia (1,3 µg/l), lyijyä (0,3 µg/l), nikkeliä (1,4 µg/l), sinkkiä (57 µg/l) ja vanadiinia (0,26 µg/l). Todetut metallipitoisuudet alittavat VNa 1022/2006 mukaiset sisämaan pintavesien ympäristölaatunormit (AA-EQS). Todettu sinkkipitoisuus (57 µg/l) ylittää suosituksen pintaveden yleiseksi vertailuarvoksi (3,1–7,8 µg/l, PNEC, Ympäristöhallinnon ohjeita 6/2014). Lammen vesinäytteessä havaittiin öljyhiilivetyjen >C10-C40 summapitoisuus 0,05 mg/l, joka koostui öljyhiilivetyjen raskaista jakeista >C21-C40 (0,05 mg/l).

Talousvesinäytteen tutkimustulosten perusteella talousveden laatu täyttää STMa 683/2017 mukaiset talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset tutkittujen vedenlaadun parametrien osalta.

Talousvesinäytteessä todettiin tutkituista metallien liukoista pitoisuuksista kromia (0,52 µg/l), kuparia (49 µg/l), lyijyä (0,26 µg/l), nikkeliä (1,9 µg/l) ja sinkkiä (22 µg/l). Öljyhiilivetyjen >C10-C40 pitoisuudet alittivat laboratorion määritysrajan (0,02 mg/l) talousvesinäytteessä.

Maastossa havaitut jätealueet, niiden koko ja määrä

Vuonna 2017 tehdyissä tutkimuksissa havaittiin jätteisyyttä tutkimuspisteissä Kohde 1 (Jätealue 1). Kesällä 2024 tehdyissä lisätutkimuksissa jätealueita löydettiin lisää. Näytteenoton yhteydessä arvioitiin jätealueiden kokoa ja jätemääriä. Alla olevassa kuvassa on esitetty tutkimuksien yhteydessä maastossa havaitut jätealueet, niiden arvioitu koko ja havainnot jätteisyyden laadusta.

Kuva jätealueiden havainnoista.

Jätealue kartalla	Pinta-ala m ²	Syvyys m	Tilavuus m ³	Havainnot
Jätealue 1	35	0,25	8,75	Jätettä maan pintakerroksessa noin 5x7m alueella. Pinnassa humuskerros noin 25 cm, jonka alla kivennäismaa hiekkamoreenia. Humuskerroksessa osin hautautuneena sekalaista metallia, kuten isoja säilykepurkkeja, paristoja rautalankaa sekä lytätty tynnyri ja betonivalua. Vähäinen määrä kotitalousjätettä.
Jätekuoppa	6	Ei rajattu, arvio 0,25 m	1,2	Hiekkamoreenimaahan kaivettu noin 2x3m kuoppa, jossa haudattuna jätettä. Jäte sekalaista, kuten lasia, metallia ja muovia.
Polttopaikka	50	0,2	10	Jätettä maan pintakerroksessa noin 5x10m alueella. Pinnassa humuskerros noin 20 cm, jonka alla kivennäismaa hiekkamoreenia. Pinnalla näkyvissä poltettua puuta, mutta lisäksi muuta sekalaista jätettä, kuten sinkkiämpäri, lasia ja muuta metallia hautautuneena maan pintakerroksessa.
Pistoolirata 1	6	0,2	1,2	Pistooliradan taustavalli, jossa maassa luoteja pinnassa. Alueen koko noin 1,5x4,0 m
Jätealue 2	225	Ei rajattu arvio 0,25 m	45	Sekalaista jätettä, kuten muovia ja metallia on hautautuneena maahan noin 15x15 m alueelle. Alueella on myös ilmeisesti roskien polttoon käytetty uuni ja jätettä on poltettu yhdessä näkyvillä olevassa kasassa. Kasassa on näkyvillä sekalaisia metalliosia moottorikelkasta ja moposta. Näkyvillä ollut öljyastian poistettiin tutkimusten yhteydessä
Jätealue 3	120	Ei rajattu, arvio 0,25 m	24	Alue on noin 10x12 m kokoinen kaivettu kuoppa, jossa runsaasti sekalaista jätettä kuten puuta, tynnyreitä, betonia, muovia, muovimattoja ja sekalaista metallijätettä. Osan vuodesta veden peitossa.
Yht.	442		n. 100 m³	

Riskinarviointi

Riskinarvioinnin perusteella määritettiin kohteen maaperän puhdistustavoitteet erikseen jätteisille alueille ja pistooliradan alueelle, joissa todettiin kohonneita metallipitoisuuksia ja kohonneita öljyhiilivetytypitoisuuksia sisältäville alueille.

Kohonneiden metallipitoisuuksien osalta maaperän puhdistustavoitteiksi esitetään SHPeko-arvoja. Lyijyn ja antimonin osalta tarkasteltu SHPeko-pitoisuuden aiheuttama kulkeutuminen pistooliradalta talousvesikaivoon ja Anterinjokeen on mahdollista, mutta purkautuvan veden laskennalliset pitoisuudet alittavat terveysperusteiset ja ekologiset viitearvot, eikä laskennallisesti alhaisen purkautuvan lyijy- tai antimonipitoisuuden siten arvioida aiheuttavan terveydellistä haittaa kaivoveden juomisen välityksellä eikä myöskään ekologista haittaa Anterinjoen vesieliöstölle. Anterinjoesta ja talousvesikaivosta otettujen vesinäytteiden analyysitulosten ja viitearvovertailun perusteella lyijyn ja antimonin todetuista pitoisuuksista ei aiheudu kohteen nykytilassakaan ekologista tai terveydellistä haittaa, joten SHPeko-arvot arvioidaan turvallisiksi sekä ekologisten että terveysriskien kannalta.

Öljyhiilivetyjen osalta laskennallisen SOILIRISK-tarkastelun sekä vesinäytteiden analyysitulosten perusteella kulkeutumisriskiä Anterinjoen rannalla sijaitsevaan talousvesikaivoon tai Anterinjokeen ei muodostu. Öljyhiilivetyjen osalta maaperän puhdistustavoitteiksi esitetään VNa 214/2007 mukaisia ylempiä ohjearvoja. Öljyisen pintamaan poistamisella tehostetaan öljyhiilivetyjen luontaista hajoamista maaperän mikrobitoiminnan vaikutuksesta.

Maaperän puhdistustavoitteilla saavutetaan kohteeseen laaditun riskinarvion perusteella sellainen haitta-ainepitoisuuksien taso, josta ei aiheudu terveydellistä haittaa alueen satunnaisessa retkeilykäytössä ja talousvesikaivon veden juomisesta tai ekologista haittaa alueen eliöstölle. Maaperän puhdistustavoitteiden asettamisella VNa 214/2007 mukaisia kynnysarvotasojä korkeammiksi vältetään laajamittaisempaa kaivuuta ja haitta-ainepitoisten maa-ainesten kuljetusta alueelta pois hankalien ja pitkien kuljetusmatkojen vuoksi.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Anterin tukikohdan kunnostushankkeen tavoitteena on:

- Poistaa lähiympäristöön jätetyt jätteet
- Kunnostaa maaperän epäpuhtaudet sellaisessa laajuudessa, että maaperään jäävistä haitta-aineista ei aiheudu ekologista haittaa, riskiä alueen virkistyskäyttäjille tai merkittävää työn aikaista haittaa ympäristölle.

Metallien osalta maaperän puhdistustavoitteiksi esitetään SHPeko-arvoja ja öljyhiilivetyjen osalta VNa 214/2007 mukaisia ylempiä ohjearvoja. Metallien osalta SHPeko-arvojen ei ole kohteeseen laaditussa riskinarviossa laskennallisesti arvioitu aiheuttavan haittaa terveydelle kaivoveden välityksellä tai haittaa Anterinjoen vesieliöstölle.

Vaikka kohteessa todettujen öljyhiilivetytypitoisuuksien ei todettu alueen nykytilassa aiheuttavan ympäristö- tai terveysriskiä, esitetään kuitenkin öljyhiilivetyjen puhdistustavoitteiksi VNa 214/2007 mukaisia ylempiä ohjearvoja. Maaperän puhdistaminen korkeimmista öljypitoisuuksista tehostaa maaperän mikrobien luontaista hajotustoimintaa, jonka seurauksena öljyhiilivetytypitoisuudet pitkällä aikavälillä maaperässä alenevat.

Taulukko puhdistustavoitteista

Haitta-aine	Puhdistus-tavoite (mg/kg)	Peruste
Öljyhiilivedyt >C10-C21	1000	VNa 214/2007 ylempi ohjearvo
Öljyhiilivedyt >C21-C40	2000	VNa 214/2007 ylempi ohjearvo
Lyijy	490	SHPEko, Ympäristöhallinnon ohjeita 6 2014
Antimoni	26	SHPEko, Ympäristöhallinnon ohjeita 6 2014
Sinkki	210	SHPEko, Ympäristöhallinnon ohjeita 6 2014
Kupari	125	SHPEko, Ympäristöhallinnon ohjeita 6 2014

Puhdistusmenetelmät ja niiden valintaperusteet

Pääasiallinen kunnostusmenetelmä on massanpoisto. Vaaditut kunnostustasot on todettujen haitta aineiden mukaan määritetty riskinarvioperusteisesti metalleja sisältäville jätealueille ja pistooliradalle, sekä öljyhiilivedyillä pilaantuneille alueille. Kaikki puhdistustavoitteen ylittävä maa-aines, jäte ja rakenteet tuodaan kohteesta pois ja toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan.

Jätealueet (Jätealueet 1–3, Polttopaikka, Jätekuoppa)

- Maan pinnalla olevat ja haudatut jätteet poistetaan koneellisella kaivuulla, samalla poistetaan kohonneita metallipitoisuuksia sisältävä maa-aines.
- Tutkimuksissa todettujen kohonneiden metallipitoisuuksien (sinkki, lyijy, kupari, antimoni) kunnostustavoitteina pidetään SHPEko-arvoja.
- Jätealueella 2 todetut öljyhiilivetyypitoisuudet alittavat puhdistustavoitteet, mutta huomioidaan jäännöspitoisuuksien analytiikassa.

Pistoolirata 1

- Korkeita metallipitoisuuksia sisältävä maa-aineis ja sen sisältämät luodit poistetaan kunnostustavoitteiden vaatimassa laajuudessa.
- Tutkimuksissa todettujen kohonneiden metallipitoisuuksien (lyijy, antimoni) kunnostustavoitteina pidetään SHPEko-arvoja.

Öljyhiilivedyillä pilaantuneet maat (Agregaattirakennus ja huoltorakennuksen pääty)

- Öljyhiilivedyillä pilaantuneet maat poistetaan koneellisella kaivuulla kunnostustavoitteen vaatimassa laajuudessa
- Öljyhiilivetyjen kunnostustavoitteina pidetään ylempiä ohjearvotasoja.

Työn toteuttamisen aikataulu

Työ on tarkoitus toteuttaa vaiheittain vuosien 2026-2027 aikana.

Taulukko aikataulusta

Toiminto	Aikataulu
Koneiden ja laitteiden siirto kunnostusalueelle	talvi 2026
Kaivuu ja purkutyöt	kesä 2026
Massojen ja jätteiden välivarastointi	kesä 2026- talvi 2027
Massojen ja jätteiden kuljetus Raja-Jooseppiin	talvi 2026/2027
Massojen ja jätteiden kuljetus vastaanottopaikkoihin	talvi / kevät 2027

Vaihe 1 Koneiden siirto työmaalle

Purkutyömaalla tarvittavat koneet ja materiaalit siirretään kohteeseen talvitietä pitkin. Talvitien kuntoon saattaminen vaatii jokien jääpeitteen vahvistusta, sekä lumen tamppausta. Vaihe 1 on tarkoitus toteuttaa talvella 2026.

Vaihe 2 Jätealueiden ja pilaantuneiden alueiden kaivuutyöt

Jätealueiden jätteet poistetaan ja pilaantuneet maat kaivetaan tavoitetasoihin saakka alkukesästä 2026. Poiskaivetut maamassat, sekä jätteet välivarastoidaan alueelle odottamaan poiskuljetusta.

Vaihe 3 alueen siistiminen ja välivarastointi.

Kunnostustyön päätteeksi tehdään koko työalueen maisemointi. Lopputuloksena kunnostustyöalue on maanpinnan muodoiltaan ympäröivään maisemaan sulautuva. Kohteessa pidetään tarvittaessa loppukatselmus.

Vaihe 4 kuljetus pois kohteella

Rakennusjätteen ja massojen kuljetus pois kohdealueelta tapahtuu talvitietä pitkin talvella 2026-2027. Talvitie rakennetaan jäädyttämällä ja tamppaamalla tukikohdalle tuleva maastoura tarvittavilta osin. Rakennusjätteet ja massat kuljetetaan välivarastointialueelle Raja-Jooseppiin odottamaan kuljetusta vastaanottopaikkoihin.

Vaihe 5 Kuljetus vastaanottopaikkoihin

Rakennusjätteen ja pilaantuneiden massojen kuljetus Raja-Joosepin välivarastosta vastaanottopaikkoihin suoritetaan kootusti talvella /

kevällä 2027. Välivarastointialueen tyhjentämisen jälkeen se siistitään alkuperäiseen kuntoon.

Vaihe 6 Loppuraportointi

Kun kunnostustyö on valmis, koko hankkeesta laaditaan valvojan toimesta loppuraportti, joka toimitetaan Lupa- ja valvontavirastolle, Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, sekä asianosaisille.

Jätteitä sisältävän maa-aineksen käsittely

Kaivu suoritetaan lähtökohtaisesti kuivakaivuna tarvittaessa luiskatuista avokaivannoista. Mikäli maaperässä havaitaan selvästi toisistaan erottuvia kerroksia, suoritetaan kaivu kerroksittain, maaperän kerrosrakenteet huomioiden.

Pilaantumattomat ja eri tavoin pilaantuneet maat/jätteet pidetään erillään kaivun ja työmaa-aikaisen varastoinnin aikana. Maiden luokittelu tehdään ennakkotietojen perusteella seuraavasti:

- *Jätteiset maat, ei haitta-aineita noin 25 m³*
(sis. Jätekuoppa n. 1,2 m³, Jätealue 3 n. 24 m³)
- *Jätteiset sisältäen kohonneita metallipitoisuuksia noin 64 m³*
(sis. Jätealue 1 n.9 m³, Jätealue 2 n.45 m³ ja Polttopaikka n. 10 m³)
- *Metalleilla pilaantunut maa, ei jätettä noin 1,2 m³*

(Pistoolirata 1)

- *Öljyllä pilaantunut maa, ei jätettä noin 12m³*
(Aggregaattirakennus n. 10 m³ ja Huoltorakennuksen pääty n. 2m³)

Lopullinen luokittelu loppusijoituspaikkoihin tehdään varastokasoilta otettujen kokoomanäytteiden perusteella.

Mikäli kaivutöiden aikana havaitaan alueella poikkeavaa jätettä tai poikkeavaan pilaantuneisuuteen viittaavaa, jota ei voida luokitella aikaisempien tutkimusten perusteella – selvitetään materiaalin laatu kenttä- ja laboratorioanalyysien avulla. Maa-aines siirretään tarvittaessa välivarastoon tutkimusten ajaksi.

Maa-ainesten hyödyntäminen

Mikäli kaivettujen maiden pitoisuudet alittavat kunnostustavoitteet, voidaan kyseiset massat sijoittaa takaisin kaivantoihin.

Jätteiden käsittely

Jätealueilta kaivetusta jätteen sekaisesta maasta seulotaan mahdollisuuksien mukaan kierrätykseen kelpaava jäte kuten metalli ja puu. Seulottu jäte voidaan välivarastoida samoissa kasoissa hankkeen yhteydessä purettavien rakennusten purkujätteen kanssa.

Jätteiden välivarastoinnissa ja kuljetuksissa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että jätteet eivät pääse leviämään ympäristöön esimerkiksi tuulen tai ajoviiman vaikutuksesta.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta ja tarkkailu

Pilaantuneiden maiden kunnostukseen perehtynyt valvoja ohjaa kaivua ja toteuttaa tarvittavat mittaukset. Kunnostuksen toteuttamisesta pidetään työmaalla kirjaa, johon kirjataan mm. tiedot näytteenotoista sekä poistetuista pilaantuneista massoista, jätteistä ja niiden sijoituspaikoista.

Valvoja havainnoi myös mahdollisia vaikutuksia luonnonympäristöihin.

Jätealueet kaivetaan ensisijaisesti jätteisyyden poiston edellyttämään tasoon. Kunnostuksen valvoja mittaa jätealueiden pohjat XRF-kenttämittarilla ja varmistaa, että metallipitoisuudet ovat alle kunnostustavoitteiden.

Valvoja ohjaa öljyhiilivedyillä pilaantuneiden alueiden kunnostusta kenttämittauksin, niin että pilaantuneilla alueilla saavutetaan kunnostuksen tavoitetaso.

Kenttämittausten lisäksi kaivantojen pohjajäännöspitoisuudet varmistetaan laboratorioanalyysin.

Tarvittaessa poistettavien massojen laatu varmistetaan vastaanottopaikkoja varten tehtävin lisätutkimuksin. Näytteet otetaan kasanäytteenottona ja analysoidaan laboratorioanalyysin.

Kaivantovesien tarkkailu

Mikäli kaivantovesissä havaitaan pilaantuneisuuteen viittaavia ominaisuuksia, kuten kalvoa, sakkaa tai hajua, analysoidaan kaivantoveden haitta-ainepitoisuudet seuraavin laboratorioanalyysin:

- pH,
- kiintoaine,
- öljyhiilivedyt (C10-C40) ja
- metallit suodatetusta vesinäytteestä (ns. PIMA-metallit, VNa 214/2007)

Jäännöspitoisuudet

Jätealueiden ja öljyhiilivedyillä pilaantuneiden alueiden kaivantojen pohjajäännöspitoisuudet tutkitaan ottamalla yksi edustava kokoomanäyte jokaista aluetta kohti. Öljyhiilivedyillä pilaantuneiden maiden kaivannoista otetaan tarvittaessa myös reunajäännösnäytteet.

Näytteistä analysoidaan ko. alueella todettujen kynnysarvon ylittävien haitta-aineiden pitoisuudet. Kaikki jäännöspitoisuusnäytteet analysoidaan laboratoriossa.

Kunnostuksen päättyminen

Kunnostus lopetetaan, kun kaikilla kaivualueilla saavutetaan tavoitepitoisuudet. Kaivuu voidaan keskeyttää myös kaivuuteknisistä syistä, esimerkiksi jos kaivuuta ei voida jatkaa vaarantamatta säästettäviä rakenteita.

Jälkiseuranta

Talousvesikaivon vedenlaatua tarkkaillaan ennen ja jälkeen kunnostuksen tehtävällä näytteenotolla. Kaivovedestä analysoidaan öljyhiilivedyt, sekä metallit.

Puhdistamisen terveys- ja ympäristövaikutukset ja niiden ehkäisy

Kaivettujen ulkopuolisten pääsy työmaa-alueelle estetään varoituskyltein ja huomionauhoin sekä tarvittaessa aitauksin. Kunnostustyöalueella vältetään turhaa liikkumista alueilla, joissa ei purku- tai kaivutoimenpiteitä tehdä. Massojen poiskuljetus kohteesta tehdään talviaikana, jolloin voidaan minimoida maastoon aiheutuvat jäljet.

Tukikohdan alueella kasvavaa puustoa tulee suojata vaurioitumiselta. Myös vanhat, palaneet, lahonneet ja koloja sisältävät puut tulee mahdollisuuksien mukaan suojata ja säilyttää. Tämä voidaan toteuttaa merkitsemällä suojeltavat puut ja maapuut sekä suojaamalla puiden rungot ja juuristot soveltuvilla materiaaleilla. Maanvaraiset lahoppuut voidaan siirtää sivuun työskentelyalueelta kuitenkin hajottamatta niitä.

Vieraslajien leviäminen kansallispuiston alueelle estetään pesemällä kaivinkone- ja kuljetuskalusto ennen kohteeseen siirtämistä.

Haitta-aineiden leviäminen ympäristöön vältetään peittämällä välivarastokasat ja kuormat. Tarvittaessa kaivettavaa maata kostutetaan pölyämisen estämiseksi.

Vesistöjen rantavyöhykkeissä tai uomissa ei työskennellä työkoneilla. Luonnontilaisten uomien yli ei ajeta koneilla sulan maan aikaan. Jos

kuljetusreitillä ilmenee tarvetta vahvistaa vesistön ylittäviä osuuksia, tulisi tämä tehdä niin että vesistöön ei lisätä rakenteita vaan reittiä vahvistetaan uran päälle sijoitettavilla tukirakenteilla.

Kaivantoihin mahdollisesti muodostuvia kaivantovesiä ei johdeta maastoon käsittelemättöminä.

Työkoneiden tankkauksesta, säilytyksestä ja mahdollisista huoltotoimenpiteistä aiheutuvat riskit minimoidaan keskittämällä koneiden tankkaus, polttoaineiden varastointi ja huoltotoimenpiteet sille varattuun paikkaan esimerkiksi huoltorakennuksen yhteyteen. Koneiden säilytyksessä käytetään niiden alle asetettavia vuotokaukaloita öljypäästöjen ehkäisemiseksi. Työmaalle varataan myös öljynimeytysainetta, sekä tarvittava palotorjuntakalusto onnettomuustilanteiden varalta.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

Kunnostustyön aloituksesta ilmoitetaan viikkoa ennen kunnostustyön aloittamista Lupa- ja valvontavirastolle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Aloitusilmoituksessa esitetään myös kunnostuksen vastuuhenkilöt ja valvojat sekä työn toteuttaja.

Kunnostuksen toteuttamisesta pidetään työmaalla kirjaa, jossa esitetään ainakin seuraavat asiat:

- Tiedot kaivetuista pilaantuneista maista (määrä, sijainti, pitoisuudet)
- Tiedot alueelta poistetuista massoista (määrä, alkuperä, pitoisuudet, sijoituspaikka ja ajankohta)
- Tiedot välivarastoiduista ja esikäsitellyistä massoista
- Tiedot otetuista näytteistä (näytteenottaja, ajankohta, näytepisteen sijainti, tutkimusmenetelmä ja mittaustulokset)
- Tiedot mahdollisista poikkeavista työskentelyolosuhteista
- Hajuhavainnot
- Pumpatun ja käsitellyn veden määrä (m³/d)
- Pumpatun ja käsitellyn veden sisältämät haitta-ainemäärät eriteltynä (kg)
- Vesiseurannan tulokset
- Poikkeukselliset tilanteet
- Erikoiset havainnot ja poikkeamat suunnitelmista, syyt poikkeamiin

Kirjanpito pidetään ajan tasalla ja viranomaisten saatavilla.

Kunnostuksen loppuraportti

Kunnostuksen päätyttyä laaditaan loppuraportti. Alueen laajuudesta ja mahdollisesti kunnostustöiden pitkälle aikavälille jakautumisesta johtuen voidaan jokaisesta kunnostusvaiheesta laatia oma loppuraporttinsa.

Loppuraportissa käsitellään seuraavat asiat:

- tunnistetiedot
- työn vastuuhenkilöt
- muut kunnostushankkeeseen osallistuneet tahot
- kaivutyön toteutus
- kaivettujen massojen määrä ja haitta-ainepitoisuudet
- toteutuneet kaivualueet ja –syvyydet karttapiirustuksessa esitettynä
- analyysitulokset alueittain, maaperään jääneiden haitta-aineiden jäännöspitoisuudet
- näytteenottoaikkujen sijainnit karttapiirustuksessa esitettynä
- kirjanpitoliedot poistetuista jäte-eristä ja pilaantuneista maa-aineksista, yhteenveto siirtoasiakirjoista
- hyötykäytettyjen massojen määrä, laatu ja sijainti
- alueelta pois vietyjen massojen määrä, laatu ja sijainti
- kunnostetuille alueille jääneet pilaantuneet massat, niiden määrä, pitoisuudet ja sijainti sekä rakennetut huomiorakenteet
- mahdolliset poikkeamat suunnitelmasta/päätöksestä
- yhteenveto vesinäytteiden analyysituloksista sekä kaivantoveden johtamisesta ja käsittelystä
- tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä poikkeuksellisista tilanteista

Loppuraportit toimitetaan Lupa- ja valvontavirastolle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 3 kuukauden kuluessa kunnostuksen valmistumisesta.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Natura-arviointi

Ilmoituksen liitteenä olevasta luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista on pyydetty lausunto Lapin ELY-keskuksen luontoympäristöyksiköltä sekä Metsähallituksen Luontopalvelulta.

Lapin ELY-keskuksen luontoympäristöyksikkö on antanut luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen lausunnon Anterin tukikohdan purkamisen, maaperän puhdistuksen ja purkujätteen hyödyntämisen Natura-arvioinnista ja siihen liittyvistä täydennyksistä 28.11.2025.

Metsähallituksen Luontopalvelut on antanut 21.8.2025 luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen lausunnon (MH 5324/2025, 20.8.2025) Anterin tukikohdan purkamisen, maaperän puhdistuksen ja purkujätteen hyödyntämisen Natura-arvioinnista. Metsähallitus täydensi lausuntoaan 14.11.2025 (MH 5324/2025, 13.11.2025) tehtyjen Natura-arvioinnin täydennyksien johdosta.

Suojellut rakennukset ja kiinteät muinaisjäännökset

Sodankylän kunnan rakennusvalvonta on pyytänyt Saamelaismuseum Siidalta lausuntoa rajavartioaseman rakennusten purkulupahakemukseen. Saamelaismuseum Siida lausuu asiasta museolain (314/2019) 7 §:n mukaisena alueellisena vastuumuseona toimialansa (rakennettu ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä maisema) osalta sekä museolain (314/2019) 9 §:n mukaisena valtakunnallisena vastuumuseona erikoisalansa (saamelaiskulttuuri) osalta.

Lisäksi toiminnanharjoittaja on pyytänyt Saamelaismuseum Siidaa tarkastamaan rajavartioaseman ympäristön muinaisjäännösläillä (295/1963) suojellut kiinteät muinaisjäännökset.

Lapin ELY-keskuksen luontoympäristöyksikön lausunnon yhteenveto

Yhteenveto Natura-arvioinnin asianmukaisuudesta

Johtopäätöksenä ELY-keskus toteaa, että Natura-arviointi ei monilta osin täytä asianmukaisuudelle asetettuja vaatimuksia. Puutteita on pääasiassa lajeja- ja luontotyyppejä koskevissa tietoineistoissa ja vaikutusten arvioinnissa, hankekuvauksessa, yhteisvaikutusten arvioinnissa sekä epävarmuustekijöiden käsittelyssä. Huomattavista puutteista huolimatta arvioinnissa on päädytty oikeaan johtopäätökseen, koska hankkeen vaikutukset ovat pienialaisia ja lyhytkestoisia, eivätkä sijoitu sellaisille alueille, jossa pienilläkin vaikutuksilla voisi olla merkittäviä haittoja. Natura-arviointia voidaan näin ollen pitää riittävänä sen arvioimiseksi, heikentääkö Anterin tukikohdan purku, maaperän puhdistus ja purkujätteen hyödyntäminen niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Urho Kekkosen kansallispuisto - Sompio - Kemihara alue on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon.

Johtopäätökset vaikutuksista Natura-alueen koskemattomuuteen.

ELY-keskus katsoo, että suunniteltu toiminta ei yksin, eikä yhdessä muun toiminnan kanssa vaikuta haitallisesti alueen koskemattomuuteen, kun huomioidaan tässä lausunnossa asetetut lieventävät toimenpiteet.

Tiivistelmä Natura-lausunnon keskeisestä sisällöstä.

ELY-keskus toteaa, että Natura-arvioinnissa oleva hankekuvaus antaa riittävän pohjan Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten arvioimiselle. Natura-aluetta koskevat lähtötiedot sen sijaan ovat suurelta osin puutteelliset. Arvioinnin yhteydessä Natura-alueelle ei ole tehty maastossa kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksiä, eikä linnuston tai muuhun eläimistöön liittyviä selvityksiä, lukuun ottamatta uhanalaista nilviäistä. Olemassa oleva luontotieto on osittain vanhaa ja myös siten Natura-arvioinnin kannalta puutteellista.

Puutteita esiintyy myös epävarmuustekijöissä, joita ei ole eritelty, mutta ELY-keskus katsoo, että ne on kuitenkin kaikkiaan arvioinnissa riittävällä tasolla tunnistettu. Myös yhteisvaikutusten erittelyn ja arvioinnin osalta Natura-arviointi on puutteellinen, mutta etäisyyden ja keston vuoksi ELY-keskus katsoo, ettei sellaisia yhteisvaikutuksia synny, joista koituisi suojeluperusteille merkittävää heikentymistä.

Hankkeen vaikutukset kohdistuvat vain hyvin pienelle alueelle Natura-alueella, joissa on jo ennestään ihmistoiminnan jättämiä jälkiä. Jo hankealueen pienen pinta-alan, sijoittumisen, sekä lyhytkestoisuuden pohjalta voidaan poissulkea merkittävät vaikutukset isoon osaan suojeluperusteista. Tämän lisäksi suojeluperusteet on käyty kattavasti läpi, eikä ELY-keskuksenkaan mukaan hankkeen vaikutuksista koidu merkittävää heikentymistä.

Metsähallituksen Lapin luontopalvelujen lausunto

Metsähallitus toteaa lausunnossaan olevansa samaa mieltä Allecon kartoitusraportin johtopäätöksestä, ettei Anterin rajavartioaseman rakennusten purkutöistä tai töiden vaatimista kuljetuksista ole uhkaa uhanalaisen nilviäisen suojelulle. Edellä kuvattujen toimenpiteiden toteutuessa purkuhanke ei Metsähallituksen näkemyksen mukaan merkittävästi heikennä UK-puisto–Sompio–Kemihäärän Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevaa nilviäistä tai muita suojeluperusteena olevia luontotyyppejä tai lajeja.

Metsähallitus kuitenkin korostaa, että purkutöissä, kulku-uralla kuljettaessa, Luttojoen jääsiltää valmistellessa ja ylittäessä tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, ettei aiheudu minkäänlaista vaaraa kiintoaineksen tai haitta-aineiden päätyemisestä vesistöihin. Luttojoen osalta rantapenkereellä kulkeminen on tehtävä niin huolellisesti, ettei Luttojoen rannassa tapahdu minkäänlaista sortumaa.

Saamelaismuseum Siidan lausunto

Saamelaismuseum Siidan näkemyksen mukaan rakennuksilla ei ole rakentamislain 56 §:n tarkoittamaa suojeluarvoa. Saamelaismuseum Siida suoritti kohteessa arkeologisen tarkastuksen, eikä antamassaan lausunnossaan nähnyt estettä rakennusten purkamiselle, kunhan muinaismuistojäännösten säilyminen turvataan. Kiinteät muinaisjäännösläilla (295/1963) suojellut muinaisjäännökset on kartoitettu kesällä 2025 ja merkitty maastoon.

VIRANOMAISEN RATKAISU

ELY-keskus on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitettujen alueiden maaperän puhdistamisen. Ennen puhdistustöiden aloittamista on kiinteistönomistajalta saatava suostumus puhdistukselle.

Metsähallitukselta on haettava maastoliikennelupa kunnostustöiden yhteydessä tarvittavien koneiden liikkumiseen alueella.

Puhdistustöiden toteuttamisessa on otettava huomioon Lapin ELY-keskuksen luontoympäristöyksikön ja Metsähallituksen Lapin luontopalvelujen sekä Saamelaismuseo Siidan antamat lausunnot. Töiden toteuttamisessa on noudatettava ilmoituksen lisäksi seuraavia määräyksiä:

Puhdistustavoitteet

1. Kiinteistöltä RN:o 758-891-1-1 on liitteen 3 mukaisilta alueilta vähintään puhdistettava pilaantuneet maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät kohteeseen laaditun yksityiskohtaisen riskinarvioinnin perusteella valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) mukaiset **ylemmät ohjearvot** tai Ympäristöhallinnon ohjeita 6/2014 mukaiset **SHPEko arvot** seuraavin tarkennuksin:

Haitta-aine	Puhdistus-tavoite (mg/kg)	Peruste
Öljyhiilivedyt >C10-C21	1000	VNa 214/2007 ylempi ohjearvo
Öljyhiilivedyt >C21-C40	2000	VNa 214/2007 ylempi ohjearvo
Lyijy	490	SHPEko, Ympäristöhallinnon ohjeita 6/2014
Antimoni	26	SHPEko, Ympäristöhallinnon ohjeita 6/2014
Sinkki	210	SHPEko, Ympäristöhallinnon ohjeita 6/2014
Kupari	125	SHPEko, Ympäristöhallinnon ohjeita 6/2014

Pilaantuneen maaperän puhdistustöiden yhteydessä haitta-aineiden poistaminen ja hallinta tulee pyrkiä toteuttamaan kestävästi ja siten, että optimoidaan toimenpiteiden kokonaisvaikutukset ympäristöön, alueen suojeluperusteisiin ja ihmisen terveyteen. Kaivettujen poistettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee olla luotettavasti ja kaivuualuetta edustavasti selvitetty.

Puhdistustöiden aloittamisesta on ilmoitettava Lupa- ja valvontavirastolle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Puhdistusta tulee jatkaa siihen saakka, kunnes valtion valvontaviranomainen

hyväksyy puhdistuksen toiminnanharjoittajan esityksestä loppuun saatetuksi.

Puhdistustöiden yhteydessä mahdollisesti todetut käytöstä poistetut maanpäälliset ja maanalaiset laitteet sekä rakennelmat tulee poistaa. Jätealueilla ja maaperässä kaivutöiden yhteydessä havaitut jättejakeet tulee poistaa ja toimittaa jättejakeittain niille tarkoitettuun luvanvaraiseen vastaanottoaikaan.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

2. Poistettavat pilaantuneet ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 4 mukaisesti, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottoaikaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineita.
3. Pilaantuneita maamassoja, joiden pitoisuustasot ylittävät määräyksessä 1 asetetut tavoitepitoisuudet saadaan välivarastoida kiinteistöllä tiiviillä alustalla enintään 1 vuoden ajan. Välivarastointi on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu maaperän pilaantumista, pilaantumattoman ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen sekoittumista, haitta-ainepitoisen maa-aineksen pölyämistä, haitta-ainepitoisten suoto- ja valumavesien muodostumista tai muuta terveys- tai ympäristöhaittaa. Maamassat on peitettävä huuhtoutumisen ja pölyämisen estämiseksi. Mikäli välivarastointi toteutetaan päälystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päätyttyä.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö alueella

4. Kaivumaita, joiden pitoisuudet jäävät alle tavoitetasojen, voidaan hyödyntää kaivantojen täytöissä ja muokkaamisessa kaivupaikalla, mikäli ne ovat hyödynnettävissä. Mikäli haitta-aineita sisältäviä maa-aineita aiotaan hyödyntää jossain muualla, mutta kuitenkin päätöksen alaisen kiinteistön Liitteen 3 mukaisilla puhdistettavilla alueilla, on hyödyntämispaikat esitettävä hyvissä ajoin erikseen hyväksyttäväksi valtion valvontaviranomaiselle. Määräyksen 1 puhdistustavoitteista poiketen on huomioitava, että haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen on toteutettava niin, että pintamaahan (< 1,0 m) ja pohjaveden yläpuolella vähintään 0,5m suojaetäisyydellä pohjaveden pinnantasoon tulee käyttää maa-aineita, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat VNa 214/2007 mukaisen kynnysarvontason.

Maa-ainesten kuljettaminen ja kuormaus

5. Pilaantuneet maa-ainekset on toimitettava käsiteltäväksi paikkaan tai laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisten jätteiden käsittely ja vastaanotto. Kaikkien puhdistustyömaalta pois kuljetettavien maiden haitta-ainepitoisuudet tulee olla edustavasti ja riittävän laadukkaasti selvitetty ennen niiden pois kuljettamista. Lisäksi kaikkien puhdistustyömaalta pois kuljetettavien maamassojen, ja muiden jätteiden sijoituspaikat on ilmoitettava valtion valvontaviranomaiselle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen töiden aloittamista. Pilaantuneiden maamassojen kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei niistä aiheudu herkan ympäristön pilaantumisen vaaraa tai haittaa sekä kuljetus on tehtävä ilmoituksessa esitettyä reittiä pitkin. Kuljetettaessa kosteita ja valuvia maamassoja tulee kuljetuskaluston olla riittävän tiiviitä, jottei kuljetuksissa pääse valumaan haitallisia aineita ympäristöön. Maamassojen pölyäminen on estettävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneen maan haltijan velvollisuus on laatia jätelain (646/2011) 121 §:n mukainen siirtoasiakirja ja huolehtia, että pilaantuneita maita siirrettäessä se on kuljetusten mukana. Jätteen luokiteltua pilaantunutta maata saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain 94 §:n mukaisesti rekisteröityneille toimijoille.

Pilaantuneen veden käsittely ja vesien tarkkailu

6. Mikäli puhdistuksen yhteydessä kaivantoihin kertyy pilaantunutta vettä ja veden puhdistaminen on maaperän puhdistustöiden etenemisen kannalta välttämätöntä, voidaan vettä puhdistaa paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla laitteistolla tai muulla vastaavalla menetelmällä. Kaivantovesien vesienkäsittelyn tarve tulee varmistaa vesinäytteellä ennen käsittelyn aloitusta. Mikäli vettä päädytään puhdistamaan, on tästä sovittava erikseen valtion valvontaviranomaisen kanssa. Vedestä talteen otettu tai vesienkäsittelystä muodostunut pilaantuneita aineksia sisältävä jäte on toimitettava laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely ja vastaanotto. Mikäli käsiteltyä vettä johdetaan maastoon, on siitä sovittava erikseen valtion valvontaviranomaisen kanssa. Vedenkäsittelyn tehokkuus, toimivuus ja riittävyys on varmistettava vesinäyttein.
7. Puhdistustöiden vaikutuksia Anterinjoen vedenlaatuun tulee tarkkailla puhdistustöiden aikana otettavin vesinäyttein vähintään kaksi kertaa. Alueen pohjaveden haitta-ainepitoisuudet tulee tarvittaessa selvittää ja puhdistustarve arvioida. Puhdistustöiden vaikutuksia talouskaivon veden laatuun tulee tarkkailla terveydensuojeluviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

8. Kaivannoista poistettavan ja paikoilleen jätettävän maa-aineksen rajapinnasta on otettava riittävä määrä kontrollinäytteitä määräyksessä 11 täsmennetyllä tavalla. Näytteenoton ja näytteiden tulee edustaa laadultaan, pinta-alaltaan ja massamäärältään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti tutkittavaa maaperän tilaa. Mikäli puhdistuksessa ei ole päästy määräyksessä 1 asetettuihin puhtaustasoihin, maahan jääneen pilaantuneen alueen sijainti on esitettävä kartalla sekä esitettävä arvio maaperään jääneiden haitallisten aineiden aiheuttamista ympäristö- ja terveysriskeistä ja maaperän puhdistustarpeesta.

Laboratorioon toimitettavien maanäytteiden ja tarvittaessa vesinäytteiden analysointi tulee tapahtua akkreditoidussa laboratoriossa.

Vastuuhenkilöt ja töiden aloittaminen

9. Puhdistustyölle on nimettävä valvoja, jolla on tarvittava kokemus ja pätevyys pilaantuneen maaperän puhdistukseen ja puhdistustöiden valvontaan. Valvojan nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava ennen töiden aloittamista valtion valvontaviranomaiselle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Valvojan tulee laatia työn alussa pöytäkirja, johon kirjataan muun muassa urakoitsijan yhteystiedot, työturvallisuusasiat ja kalustotiedot. Asiakirjaa tulee täydentää ja ylläpitää puhdistustyön aikana.

Poikkeuksellisista tilanteista

10. Työn aikana ilmenevistä poikkeuksellisista tapahtumista on viipymättä ilmoitettava valtion valvontaviranomaiselle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli häiriötilanteesta voi aiheutua onnettomuusriski tai terveyshaittaa, tapauksesta on ilmoitettava myös Lapin pelastuslaitokselle. Toiminnanharjoittajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vahinkojen ja haittojen torjumiseksi.

Kirjanpito, puhdistuksen laadunvalvonta, tarkkailu ja raportointi

11. Puhdistustyön aikana tulee pitää työmaapäiväkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja puhdistuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Päiväkirjat on säilytettävä vähintään kolmen (3) vuoden ajan ja ne on pyynnöstä esitettävä valtion valvontaviranomaiselle tai Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
12. Puhdistustavoitteiden toteutumista on töiden aikana tarkkailtava asianmukaisilla kenttämittauksilla ja näytteenotolla. Näytteenoton laadukkuus ja edustavuus on varmistettava laboratorioanalysein.

Kenttätestien ja laboratoriotulosten keskinäinen eroavaisuus on otettava huomioon pilaantuneen maa-aineksen kaivun ohjauksessa.

Näytteenottotarkkailussa on määritettävä vähintään määräyksessä 1 esitetyt haitta-aineet. Puhdistusalueen katsotaan rajautuneen, kun laboratorioanalyysillä varmistetut tarkkailutulokset alittavat määräyksessä 1 esitetyt ohjearvot. Kaivantoja ei saa peittää ennen kuin kontrollinäytteiden laboratoriotulokset ovat valmistuneet ja valtion valvontaviranomaiselle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattu mahdollisuus puhdistustöiden tarkastamiseen.

13. Pilaantuneisuusselvityksen sekä puhdistuksen yhteydessä otettujen näytteiden analyysitulosten ja muiden työnaikaisten havaintojen perusteella on toiminnanharjoittajan esitettävä tarvittaessa selvitys puhdistettavan alueen jatkotarkkailu- ja puhdistustarpeesta.
14. Puhdistustyön loppuraportti on toimitettava valtion valvontaviranomaiselle ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta. Loppuraportissa on vähintään esitettävä:
 - yhteenvetotaulukko, jossa on esitetty kiinteistöillä tehtyjen puhdistustoimien aikana otettujen maa-ainesnäytteiden seuranta- ja jäännösnäytteiden havainnot, maalaji, kenttä- ja laboratoriotulokset, näytteen edustaman alueen pinta-ala ja/tai massamäärä,
 - yhteenvetotaulukko, jossa on esitetty ennen puhdistustoimia, kiinteistöillä tehtyjen puhdistustoimien aikana ja jälkeen otettujen pinta- ja talousvesinäytteiden seurantatulokset,
 - laboratorion analyysitulokset,
 - toteutuneiden kaivantojen laajuus ja syvyys sekä sijainti koordinaatistoon (ETRS-TM35FIN) sidotulla kartalla,
 - näytepisteiden sijainti (ETRS-TM35FIN -koordinaatisto),
 - selvitys kaikkien kaivannoista poistettujen maa-ainesten laadusta, määrästä, käsittelystä ja sijoituspaikasta,
 - luetettava arvio puhdistustöiden ja kuljetusten vaikutuksista Natura-alueen suojeluarvoihin,
 - tarvittaessa määräyksessä 8 mainittu riskiarvio ja määräyksessä 13 mainittu selvitys jatkotarkkailu- ja puhdistustarpeesta ja
 - työmaakokousten pöytäkirjat/muistiot

Päätöksen ja määräysten perustelut

Yleiset perustelut

ELY-keskus katsoo, että pilaantuneen maaperän puhdistaminen ilmoituksessa esitetyllä tavalla ja tässä päätöksessä annettuja määräyksiä noudattaen täyttää ympäristönsuojelulaissa pilaantuneen maaperän puhdistamiselle asetetut vaatimukset eikä puhdistustyöstä tai kiinteistön maaperästä aiheudu jatkossa terveyshaittaa, vaaraa ympäristölle tai haittavaikutuksia alueen suojeluarvoihin. Ennakolta arvioiden kohteen pilaantuneen alueen laajuus ja maaperän pilaantumisen aste on riittävästi selvitetty. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tehtävillä puhdistustoimilla parannetaan ympäristön nykyistä tilaa ja siten vähennetään maaperän pilaantumisesta aiheutuvat riskit hyväksyttävälle tasolle. Poistamalla maaperästä haitallisia aineita pystytään varmistumaan, ettei niistä voi tulevaisuudessa aiheutua pitkälläkään aikavälillä haittaa tai vaaraa terveydelle eikä herkälle ympäristölle.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan haitta-aineita sisältävien maa-ainesten hyödyntäminen säästää neitseellisiä luonnonvaroja, edistää kiertotaloutta ja vähentää ympäristöön kohdistuvia päästöjä muun muassa maa-aineskuljetusten osalta.

Määräyskohtaiset perustelut

Päätöksessä mainitut määräykset ovat tarpeen terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Puhdistustavoitteeksi on määrätty kiinteistöllä liitteen 3 mukaisille alueille valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) ylemmät arvot öljyhiilivetyjakeille ja Ympäristöhallinnon ohjeita mukaiset SHPEko arvot metallipitoisuuksille. ELY-keskus on ottanut puhdistustasoja määrittäessään huomioon alueen suojeluperusteet, nykyisen kaavoituksen ja käyttötarkoituksen kiinteistöllä. Puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttävää puhdistusmenetelmää eikä toiminnasta ennakolta arvioiden aiheudu ympäristön muuta pilaantumista tai sen vaaraa. Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että viranomaisille toimitetaan tieto puhdistustöiden suunnittelusta aloitusajankohdasta ennen töiden aloittamista (määräys 1).

Pilaantuneiden massojen käsittelystä, varastoinnista, maa-ainesten hyötykäytöstä, kuljetuksesta, kuormauksesta ja edelleen toimittamisesta on tarpeen antaa määräykset, ettei puhdistustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa pilaantuneiden massojen aiheuttamaa lisäpilaantumista puhdistettavalla

kiinteistöllä ja naapurikiinteistöillä estetään muun muassa oikeanlaisen kuljetuskaluston valinnalla ja välivarastoitavien massojen peittämisellä (määräykset 2-5).

Kaivantoihin kertyvien vesien tehokkaalla puhdistamisella estetään haitta-aineiden edelleen kulkeutuminen puhdistettavien alueiden ulkopuolelle. Haitta-aineita sisältävät jätteet voivat aiheuttaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, mikäli niitä ei käsitellä asianmukaisesti mainittujen jätteiden käsittelyyn erikoistuneissa ja luvan saaneissa laitoksissa. Vesien tarkkailulla varmistetaan puhdistuksen vaikutukset herkässä ympäristössä. (määräys 6-7).

Puhdistustoimien aikaisilla kontrollinäytteillä saadaan tietoa puhdistuksen etenemisestä ja riittävydestä. Näytteenotto ja näytteiden on edustettava mahdollisimman laadukkaasti, hyvin ja tarkoituksenmukaisesti puhdistettavaa aluetta. Tarkkailulla varmistetaan, että alueet puhdistetaan määräyksessä 1 annettujen ohjeiden mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on pystyttävä osoittamaan, että puhdistustyöt on tehty riittävässä määrin ja tämän päätöksen mukaisesti. Siinä tapauksessa, että tavoitetta ei saavuteta, on pystyttävä arvioimaan riskit ja mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve (määräys 8).

Valvojan nimeämisellä varmistetaan, että puhdistus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa (määräys 9).

Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys torjuntatoimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi (määräys 10).

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa, laadun valvontaa, tarkkailua ja raportointia. Puhdistustöiden onnistumisen kannalta on tärkeää, että käsiteltävien massojen ominaisuuksista, puhdistuksen etenemisestä ja puhdistuksen riittävydestä saadaan luotettavaa tietoa. Tarkkailu on tarpeen myös haitallisten ympäristövaikutusten estämiseksi. Tarkkailulla saatavan tiedon avulla varmistetaan, että puhdistustöille asetetut tavoitteet saavutetaan pysyvästi ja tarvittaessa pystytään tehostamaan puhdistustöiden ympäristönsuojelutoimia sekä arvioimaan mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve. Kaivutyötä ohjataan pääasiassa paikan päällä tehtävin kenttämittauksin ja havainnoin. Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi kaivantojen tarkistusvelvoite näytteenotoin on tarpeen. Laboratoriotulosten odottaminen varmistaa päätöksessä asetetun puhdistustason saavuttamisen.

Puhdistustyön aikana ja sen jälkeen on pystyttävä varmistamaan ja osoittamaan, että puhdistettava alueen lisäksi pilaantuneiden maiden välivarastointialueen alapuolinen maaperä on puhdistettu riittävässä määrin ja tämän päätöksen mukaisesti sekä arvioimaan mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve (määräykset 11-14).

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §

Hallintolaki (434/2003)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025.

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on **2880 €**.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 80 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 36 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan valtion valvontaviranomainen voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Valvontatoimenpiteitä koskeva lasku lähetetään vuosittain.

Valvontatoimenpiteet:

alle 6 tuntia 198 €, 6-13 tuntia 510 €, 14-27 tuntia 1 524 € ja 28-41 tuntia 2310 €.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Ilmoituksen tekijälle (sähköisesti)

Tiedoksi

Kiinteistön omistaja
Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä ELY-keskuksen verkkosivuilla 31.12.2025 asti ja tämän jälkeen Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä myös Sodankylän kunnan verkkosivuilla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Päätöksen on esitellyt ympäristötarkastaja Kati Anttila ja ratkaissut ylitarkastaja Vesa-Matti Määttä.

Liitteet

- Liite 1. Valitusosoitus
- Liite 2. Puhdistettavan alueen sijaintikartta
- Liite 3. Puhdistettavat alueet kartta

LIITE 1.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) mukaisesti hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa 310 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään erikseen niistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tuomioistuinmaksulaki: <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/2015/1455>

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla annettu oikeusministeriön asetus (1020/2024) maksujen tarkistamisesta on tullut voimaan 1.1.2025. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2024/1020>

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen katsotaan kuitenkin saaneen tiedon kirjeen saapumispäivänä. Jos tiedoksianto toimitetaan todisteellisesti saantitodistusta tai tiedoksiantotodistusta vastaan taikka haastetiedoksiantona, käy tiedoksianto aika ilmi saantitodistuksesta tai muusta kirjallisesta todistuksesta. Jos päätös on annettu tiedoksi todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona, kuten viranomaisen sähköisestä järjestelmästä, päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamasta järjestelmästä. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Jos tiedoksianto toimitetaan yleistiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä yleistiedoksiannon julkaisemisajankohdasta.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksenalainen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- mahdolliset asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä toimii muu kuin asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa:

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite Korsholmanpuistikko 43

Postiosoite PL 204

65101 Vaasa

Vaihde 029 56 42611, Kirjaamo 029 56 42780

vaasa.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti. Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>

LIITE 2.

PUHDISTETTAVAN ALUEEN SIJAINTIKARTTA

LIITE 3.

PUHDISTUSTETTAVAT ALUEET KARTTA

Tämä asiakirja LAPELY/5875/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/5875/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Anttila Kati 08.12.2025 10:13

Ratkaisija Määttä Vesa-Matti 08.12.2025 10:18